

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С.З.ГЖИЦЬКОГО»**

Випускова циклова комісія ветеринарних дисциплін

ПОГОДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Ольга НИЧИПОРУК

22 серпня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

 Олександр ДАВИДЮК

22 серпня 2024 року

ПРОГРАМА

з освітнього компонента (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу)

Хірургія ветеринарної медицини

Розробник Василь ПРУС

Галузь знань 21 Ветеринарія

Спеціальність 211 Ветеринарна медицина

Освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина

Статус навчального компонента обов'язковий

Мова навчання українська

2024 р.

Програма ОК **«Хірургія ветеринарної медицини»** для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності **211 Ветеринарна медицина**, денної форми навчання складена на основі ОПП «Ветеринарна медицина» 20 червня 2024 р.

Розробник (и): Василь ПРУС

Програма обговорена на засіданні циклової комісії ветеринарних дисциплін

Протокол від 28.06.2024 року № 7

Голова циклової комісії Леся НЕДОПАД

Схвалено Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С.З.Гжицького»

Протокол від 22 серпня 2024 року № 10

1. ОПИС ОК (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ)

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<i>фаховий молодший бакалавр</i>
Галузь знань	<i>21 Ветеринарія</i>
Спеціальність	<i>211 Ветеринарна медицина</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Ветеринарна медицина</i>
Характеристика ок (навчальної дисципліни/інтегрованого курсу)	
Статус	<i>обов'язковий компонент</i>
Загальна кількість годин	<i>210</i>
Кількість кредитів ЄКТС	<i>7</i>
Курсова робота (проект)	<i>-</i>
Форма оцінювання	<i>Екзамен -6 сем</i>
Форма навчання	<i>Денна</i>
Рік підготовки	<i>2024-2025</i>
Семестр	<i>5,6, сем. (5,6 сем. спец. вет)</i>
Аудиторні години	<i>125</i>
Лекції	<i>61</i>
Практичні заняття	<i>54</i>
Лабораторні заняття	<i>10</i>
Семінарські заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>85</i>

Примітка: співвідношення кількості годин (у відсотках):

аудиторних занять - 59,52%

самостійна робота - 40,48 %

2. МЕТА ОК «ХІРУРГІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ», ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою освітнього компонента є теоретичні та практичні навички з діагностики, лікування і профілактики хірургічних захворювань, виконання нескладних операцій, а також з раціонального підковування коней: формувати професійні якості, вміння, поняття, уявлення.

Предмет вивчення освітнього компонента:

Предметом вивчення освітнього компонента «Хірургія ветеринарної медицини» передбачено вивчення теоретичного і практичного матеріалу з діагностики, лікування і профілактики хірургічних хвороб тварин.

Основні завдання:

Основними завданнями дисципліни є вивчення причин і розробка профілактики хірургічних захворювань сільськогосподарських тварин в умовах промислових комплексів (травматизм, хвороби копит і ратиць, хвороби, пов'язані з недостатньою рухливістю тварин); розробка методів фіксації тварин і тимчасового знерухомлення їх; розробка різних приладів та обладнання для проведення масових діагностичних і лікувально-профілактичних обробок; розробка технології лікувальних і профілактичних заходів, прийнятної в умовах промислових комплексів, фермерських господарств; формування професійної культури студентів.

Передумови вивчення:

- необхідні знання з дисциплін «Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин», «Латинська мова», «Фармакологія», «Біологія» в обсязі програми коледжу.

2.1. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (РН)

РН1 Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами в у тому числі з професійних питань.

РН2 Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

РН3 Використовувати дані анамнезу, епізоотичної ситуації, результати клінічних, лабораторних, інструментальних та інших досліджень.

РН4 Застосовувати методи відбору зразків продукції тваринного, рослинного та біотехнологічного походження.

РН5 Встановлювати діагноз хвороби на основі виявлених характерних патологоанатомічних змін в уражених органах і тканинах під час розтину трупів тварин.

РН6 Дотримуватися основних понять з біобезпеки, біоетики, добробуту тварин.

РН7 Здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел та володіти комп'ютерними програмами.

РН10 Дотримуватися принципів роботи та правил експлуатації обладнання, приладів, інструментів, що застосовуються у ветеринарній медицині.

РН11 Знати правила зберігання фармацевтичних засобів і біопрепаратів, шляхи їх застосування, раціонально використовувати ветеринарні засоби, обладнання та інше ветеринарне майно.

РН14 Застосовувати зоогігієнічні і ветеринарні правила утримання та годівлі тварин.

РН15 Дотримуватися правил безпеки життєдіяльності й охорони праці за фахової діяльності.

РН16 Планувати професійну діяльність та оформлювати звітну, облікову і довідкову документацію.

Компетентності

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Фахові компетентності (ФК):

СК 1 Здатність встановлювати вид та клас тварин, особливості будови клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних видів.

СК 2 Здатність відбирати, етикетувати і упаковувати матеріал для лабораторних досліджень та оформлювати супровідні документи на нього.

СК 3 Здатність аналізувати дані анамнезу, епізоотичної ситуації, результатів клінічних і лабораторних досліджень з метою своєчасної діагностики хвороб різної етіології.

СК 4 Здатність виконувати профілактичні ветеринарно-санітарні заходи, карантинування та своєчасну ізоляцію хворих і підозрілих на захворювання тварин з метою запобігання захворюванню та загибелі тварин.

СК 5 Здатність здійснювати облік ветеринарних препаратів, засобів та іншого ветеринарного майна, забезпечувати їх збереження, раціональне використання.

СК 6 Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики, благополуччя тварин у професійній діяльності.

СК 7 Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці під час фахової діяльності.

СК 8 Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

СК 9 Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 13 Здатність поширювати ветеринарні знання серед населення й працівників тваринництва, господарств різних форм власності.

СК 14 Здатність планувати професійну діяльність та оформлювати звітну, облікову і довідкову документацію.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач освіти повинен:

знати:

- основи профілактики та лікування хворих тварин в умовах колективних і фермерських господарств з урахуванням особливостей ветеринарного обслуговування індивідуальних селянських господарств в умовах ринкових відносин;

уміти:

- фіксувати тварин;
- стерилізувати шовний і перев'язний матеріали, хірургічні інструменти;
- підготовляти операційне поле та руки до операції, нескладні операції;
- проводити знеболювання, ін'єкції, вливання, пункції;
- володіти технікою накладання швів, пов'язок, навичками з догляду за копитами та копитцями сільськогосподарських тварин;
- застосовувати лікувальні засоби.

3. ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ)

Форма навчання

денна

Підсумкова форма контролю

екзамен, диференційний залік

№ теми	Назва теми	Кількість годин							
		Разом	Самостійна робота	Всього	Навчальні заняття				
					Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Вступ		2	4	2	-	-	-	-
1.	Оперативна хірургія								
1.1.	Фіксація тварин		2	6	-	-	4	-	-
1.2.	Основи профілактики хірургічної інфекції та організація хірургічної роботи		4	12	2	-	-	6	-
1.3.	Знеболювання		10	18	4	-	-	4	-
1.4.	Елементи хірургічних операцій		4	10	2	-	4	-	-
1.5.	Ін'єкції, вливання пункції.		2	6	2	-	2	-	-
1.6.	Запобігання рогоутворення у телят і обезрожування дорослої великої рогатої худоби		2	6		-	4	-	-
1.7.	Пов'язки		2	6	2	-	2	-	-
1.8.	Кастрація тварин		4	16	2	-	10	-	-
2.	Загальна та спеціальна хірургія								
2.1.	Загальні дані про хірургічні захворювання тварин, методи їх лікування і профілактика		4	12	4	-	4	-	-
2.2.	Хірургічна інфекція, та її клінічний прояв		4	8	2	-	2	-	-
2.3.	Ушкодження (травми)		6	16	6	-	4	-	-
2.4.	Змертвіння, виразки, нориці		2	4	2	-	-	-	-
2.5.	Новоутворення		4	4		-	-	-	-
2.6.	Хвороби шкіри		2	4	2	-	-	-	-
2.7.	Хвороби кровоносних і лімфатичних судин			2	2	-	-	-	-
2.8.	Хвороби периферичних нервів		2	4	2	-	-	-	-
2.9.	Хвороби в ділянці голови і шиї		2	4	2	-	-	-	-
2.10.	Хвороби в ділянці черева і прямої кишки			6	2	-	4	-	-
2.11.	Хвороби сечостатевої системи		2	4	2	-	-	-	-
2.12.	Діагностика хвороб кінцівок		2	6	2	-	2	-	-
2.13.	Хвороби м'язів		2	4	2	-	-	-	-
2.14.	Хвороби сухожилків і		1	3	2	-	-	-	-

	сухожилкових піхв								
2.15.	Хвороби слизових сумок		4	4	-	-	-	-	-
2.16.	Хвороби суглобів		-	2	2	-	-	-	-
2.17.	Хвороби кісток			4	2		2		
2.18.	Хірургічні хвороби тварин у промислових комплексах		4	6	-	-	2	-	-
3.	Ортопедія								
3.1.	Короткі відомості про будову і функцію копит		2	2	-	-	-	-	-
3.2.	Хвороби копит		4	10	4	-	2	-	-
3.3.	Профілактика хвороб копит, догляд за ратицями		2	6	2	-	2	-	-
3.4.	Підковування коней		2	4	-	-	2	-	-
4.	Офтальмологія								
4.1.	Способи дослідження очей у тварин		2	3	1	-	-	-	-
4.2.	Хвороби очей		-	4	2	-	2	-	-
Разом з ОК			85	210	61		54	10	

Примітка: співвідношення кількості годин (у відсотках):

аудиторних занять - 59,52 %

самостійна робота - 40,48 %

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
III - семестр			
1.	Вступ. Дисципліна «Хірургія ветеринарної медицини», її зміст, зв'язок з іншими ветеринарними дисциплінами. Характеристика хірургічних хвороб та завдання хірургії ветеринарної медицини у світі вимоги закону України «Про ветеринарну медицину» та Указу Президента України про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки «короткий нарис розвитку хірургії ветеринарної медицини	2	О1 с 4-9 Д1 с 3-11 Стенд Історія розвитку ветеринарної хірургії https://cutt.ly/CHP1Kct .
2.	Оперативна хірургія. Фіксація тварин. Поняття про фіксацію та її мета. Фіксація тварин у стоячому та лежачому положенні. Операційні столи для великих і дрібних тварин. Інструкція з охорони праці по Лабораторії «Хірургія ветеринарної медицини» при проведенні теоретичних і практичних знань та навчальної практики з дисципліни		О1 с 21-24 Д1 с 27-35 Інструкція для фіксації https://cutt.ly/CHP1Kct .
3.	Основи профілактики хірургічної інфекції та організація хірургічної роботи. Антисептика та її види: механічна, фізична,	2	О1 с 10-15 Д1 с 13-19 Стенд асептика і антисептика,

	хімічна, біологічна. Поняття про асептику. Основні шляхи інфікування та запобігання неневої інфекції		медикаменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
4.	Знеболювання. Значення знеболювання у хірургії ветеринарної медицини Поняття про наркоз і його види. Способи застосування наркозу. Загальна підготовка тварин перед дачею наркотичних речовин: голодна дієта премедикація показання та протипоказання до застосування наркозу	4	O1 с 29-31 Д1 с 52-53 Каліпсовет. Тіопентал натрію https://cutt.ly/CHP1Kct .
5.	Поняття про хірургічні операції. Класифікація операцій та їх зміст роз'єднання тканин. Інструменти для роз'єднання тканин і операції на кістках	2	O1 с 43-46 Д1 с 74-92 Малий хірургічний набір. https://cutt.ly/CHP1Kct .
6.	Ін'єкції, вливання, пункції. Кровопускання.	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
7.	Пов'язки	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
8.	Способи кастрації самців. Кривавий-відкритий і закритий з повним видаленням сім'яників і придатків, часткове видалення статевих залоз (паренхіми, хвостиків, придатків)	2	O1 с 65-64 Д1 с 115-116 Стенд кастрація тварин https://cutt.ly/CHP1Kct .
9.	Загальні дані про хірургічні захворювання тварин, методи лікування і профілактики. Класифікація хірургічних захворювань. Асептичні і інфекційні захворювання. Патогенез хірургічних захворювань. Кінець хірургічних захворювань	4	O1 с 76-78 Д1 132-134 Стенд класифікації хірургічних хвороб https://cutt.ly/CHP1Kct .
	Разом з III - семестр	20	
IV - семестр			
10.	Хірургічна інфекція та її клінічні прояви. Поняття про інфекцію. загальні поняття про інфекцію, мікробне забруднення рани, ранову мікрофлору інфекцію	2	O1 с 91-92 Д1 с 153-155 https://cutt.ly/CHP1Kct .
11.	Закриті ушкодження м'яких тканин Удар. Забій, гематома, лімфоекстравазат. Особливості клінічного перебігу і лікування закритих ушкоджень, окремих органів і тканин.	2	O1 с 109-111 – 119 Д1 с 179-182-193 Парафін 0,5% р-н. новокаїну https://cutt.ly/CHP1Kct .
12.	Відкриті ушкодження тканин, або рани. Симптоми ран. Класифікація ран. Біологія раневого процесу. Види загоєння ран. Ускладнення при загоєнні ран. Особливості загоєння ран у різних видів тварин. Принципи лікування ран. Перша допомога при пораненнях, лікування асептичних (операційних) ран. Лікування свіжих інфікованих ран. Хірургічна обробка ран: первинна, вторинна (повторна). Способи хірургічної обробки ран. Лікування гнійних ран. Рани окремих органів і ділянок тіла. Опіки. Відмороження. Електротравми.	4	O1 с 119-127 Д1 с 193-211 Гудзикуватий зонд, ранові гачки, антисептичні засоби https://cutt.ly/CHP1Kct .
13.	Змертвіння, виразки, нориці. Види змертвіння: некроз, волога та суха гангрена. Визначення понять: виразка, нориця. Види	2	O1 с 136-141 Д1 с 225-233 Зонди, шприц,

	виразок: проста, набрякова, запалена, фунгозна, гангренозна, декубітальна. Класифікація, етіологія патогенез, клініка, діагностика та лікування нориць. Норицева хвороба.		скальпель, йод, хірургічні Інструменти. https://cutt.ly/CHP1Kct .
14.	Хвороби шкіри	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
15.	Хвороби кровоносних і лімфатичних судин. Флебіти і тромбофлебіти. Запалення лімфатичних судин. Запалення лімфатичних вузлів	2	О1 с 151-155 Д1 с 245-250 Плакат тромбофлебіт Коня і корови https://cutt.ly/CHP1Kct .
16.	Хвороби периферичних нервів	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
17.	Хвороби в ділянці голови і шиї. Хвороби зубів: ненормальне Стирання, карієс, пульпіт, альвеолярний періодонтит, запалення лобової пазухи. Хвороби вуха	2	О1 с 159-166 Д1 с 256-260 Трепани, зубні щипці, зубні рашпілі. https://cutt.ly/CHP1Kct .
18.	Хвороби в ділянці черева і прямої кишки. Пупкові, травматичні грижі черевної стінки та випадання органів під шкіру. Випадання прямої кишки. Відсутність заднього проходу у новонароджених	2	О1 с 168-172 Д1 с 265-269 «Пупкова таінтравагінальнагрижі» https://cutt.ly/CHP1Kct .
19.	Хвороби сечостатевих органів	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
20.	Діагностика хвороб кінцівок. Дослідження тварин при захворюваннях кінцівок. Види і ступені кульгавості	2	О1 с 180-183 Д1 281-283 https://cutt.ly/CHP1Kct .
21.	Хвороби м'язів. Запалення м'язів. Міопатози.	2	О1 с 185-191 Д1 с 294-302 https://cutt.ly/CHP1Kct .
22.	Хвороби суглобів та сухожилкових піхв.	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
23.	Хвороби суглобів. Удар суглобів. Розтяг, вивих. Запалення суглобів	2	О1 200-206 Д1 308-323 Плакат вивихів, під вивихи https://cutt.ly/CHP1Kct .
24.	Хвороби кісток. Періостит. Остит. Остеомієліт. Переломи кісток. Особливості переломів окремих кісток	2	О1 с 209-211 Д1 с 323-327 https://cutt.ly/CHP1Kct .
25.	Хвороби копит. Загальні дані Про хворобу копит. Економічні збитки при захворюванні копит. Рани вінчика. Флегмона вінчика. Рани в ділянці м'якуша і підшви. Гнійний розпад стрілок коней та некротичний і гангренозний. Пододерматити	4	О1 с 229-232-241 Д1 с 354-361-374 Інструменти для обрізування копит https://cutt.ly/CHP1Kct .
26.	Профілактика хвороб копит, догляд за ратицями. Профілактика захворювань ратиці у ВРХ. Доцільність застосування копитних ванн: формалінові, міднокупоросних, мішані, дубль-ванни та лікувальні. Профілактика захворювання ратиць у свиней та копит у коней. Деформація та дефекти ратичного рогу у ВРХ. Профілактика захворювань в умовах промислових комплексів	2	О1 с 254-258 https://cutt.ly/CHP1Kct .

27.	Офтальмологія. Способи дослідження очей у тварин. Короткі анатомо-фізіологічні відомості про стан органу зору. Загальне дослідження зорової здатності тварини. Огляд органів зору. Пальпація, кератоскопія	1	О1 с 263-269 Д1 с 399-407 Плакат «будова ока кератоском, лінзи, повікотримач» https://cutt.ly/CHP1Kct .
28.	Хвороби очей	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
Разом за IV - семестр		41	
Разом		61	

4.2. Теми практичних (лабораторних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми та засоби контролю	Рекомендована література
III - семестр				
1.	Відпрацювання техніки фіксації різних видів тварин у стоячому положенні	2	Усне та письмове опитування	О1 с 24-28 Д1 с 31-50 Тварини, інструкція для фіксації тварин https://cutt.ly/CHP1Kct .
2.	Відпрацювати техніку фіксації тварин у лежачому положенні	2	Усне та письмове опитування	Повали тварин. Операційні столи https://cutt.ly/CHP1Kct .
3.	Ознайомлення з перев'язним матеріалом та хірургічної білизни до стерилізації та проведення стерилізації в автоклаві, сухою парою, прасування, кип'ятіння	2	Усне та письмове опитування	О1 с 16-18 Д1 с 20-23 Перев'язний матеріал https://cutt.ly/CHP1Kct .
4.	Стерилізація хірургічних інструментів. Ознайомлення з хірургічними інструментами і матеріалами для накладання швів. Стерилізація хірургічних інструментів скляних та гумових предметів кип'ятінням, антисептичними Засобами, фламбуванням та сухим жаром. Стерилізація шовку способом Садовського, Кохера, Деніца лляних і інших ниток. Кетгуту способом Губарева, Клаудіса, Садовського-Котильова	2	Усне та письмове опитування	О1 с 18-19 Д1 с 23-27 Великий хірургічний набір https://cutt.ly/CHP1Kct .
5.	Підготовка операційного поля і рук до операції. Обробка рук способом Спасокукоцького - Кочергіна, Альфельда, Оливкова. Стерилізація гумових рукавичок та проведення в них операцій. Обробка операційного поля способом Пирогова - Філончикова Миша та Борхера. Обробка слизових оболонок	2	Усне та письмове опитування	О1 с 19-21 Д1 с 27-30 Мило, рушник, бритва 5% спирт р.н йоду, емальовані тазы https://cutt.ly/CHP1Kct .

	перед операцією на них.			
6.	Демонстрація наркозу. Приготування розчинів, посуду та інструментів для проведення наркозу Ознайомлення з проведенням наркозу великій рогатій худобі і дрібним тваринам та контроль за перебігом наркозу. Проведення нейролептичного знеболювання Введення тваринам 2,5% розчину аміназину	2	Усне та письмове опитування	О1 с 37-38 Д1 с 64-65 Живі тварини, 40° спирт https://cutt.ly/CHP1Kct .
7.	Техніка проведення місцевого знеболювання. Приготування розчинів, посуду та інструментів для проведення інфільтраційної, провідникової і нижньокрижової анестезії у ВРХ або овець	2	Усне та письмове опитування	О1 с 38-39 Д1 с 65-67 р.н. новокаїну, 2,5% р.н. аміназину, тварини https://cutt.ly/CHP1Kct .
8.	Техніка роз'єднання тканин і накладання швів	2	Усне та письмове опитування	О1 с 51-53 Д1 с 96-100 Шовк, голка, голкотримачі https://cutt.ly/CHP1Kct .
9.	Техніка спинення кровотечі	2	Усне та письмове опитування	О1 с 50-51 Д1 с 93-95 Гемостатичний пінцет https://cutt.ly/CHP1Kct .
10.	Оволодіння технікою ін'єкцій внутрішньошкірних, внутрішньом'язевих пункцій вен внутрішньовенних вливань та підшкірних	2	Усне та письмове опитування	О1 с 42-43 Д1 с 70-74 Інструменти і розчин для ін'єкцій, вливань пункцій https://cutt.ly/CHP1Kct .
11.	Способи запобігання росту рогів у телят	2	Усне та письмове опитування	Д1 с 348-351 Трепан, трубка https://cutt.ly/CHP1Kct .
12.	Способи видалення рогів у великої рогатої худоби	2	Усне та письмове опитування	Д1 с 351-352 https://cutt.ly/CHP1Kct .
13.	Оволодіння технікою накладання бинтових пов'язок на різні ділянки тіла тварини	2	Усне та письмове опитування	О1 с 58-62 Д1 106-109 Перев'язний матеріал тварин https://cutt.ly/CHP1Kct .
14.	Кастрація кнурів, баранів. Підготовка тварини до кастрації. Фіксація. Знеболювання Кастрація відкритим і закритим способом. Перкутанні способи кастрації баранів.	2	Усне та письмове опитування	О1 67-68 Д1 с 126-127 Тварини, інструменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
15.	Кастрація жеребців. Підготовка тварини до кастрації. Фіксація. Знеболювання. Кастрація відкритим і закритим	2	Усне та письмове опитування	О1 с 68-69 Д1 с 119-121 Тварини, інструменти https://cutt.ly/CHP1Kct .

	способами			
16.	Кастрація бугаїв. Підготовка тварин до кастрації. Фіксація. Знеболювання	2	Усне та письмове опитування	О1 с 74-76 Д1 с 126-130 Тварини, інструменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
17.	Кастрація котів, псів, кролів. Підготовка тварин до кастрації. Фіксація. Знеболення. Техніка операції тварин	2	Усне та письмове опитування	Тварини. Інструменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
18.	Кастрація самок. Підготовка тварин до операції. Фіксація. Знеболювання. Техніка операції по білій лінії і здухвині.	2	Усне та письмове опитування	О1 с 70-72 Д1 с 124-126 Тварини, інструменти, медикаменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
19.	Оволодіння технікою виконання новокаїнових блокад: поперекова, (паранефральна), надплевральна і пограничних симпатичних стовбурів за В.В. Мосіним, нервів у корів	2	Усне та письмове опитування	О1 84-88 Д1 с 142-148 Тварини, новокаїн, шприци https://cutt.ly/CHP1Kct .
20.	Застосування холодних і теплових процедур. Оволодіння технікою Застосування холодних і теплових процедур, охолоджуючі компресів, сухого холоду, ножних ванн і парафінолікування	2	Усне та письмове опитування	О1 с 88-91 Д1 с 148-151 Парафін, тварини https://cutt.ly/CHP1Kct .
	За III - семестр	40		
IV - семестр				
21.	Дослідження тварин при асептичних і гнійних захворюваннях. проведення лікування при асептичних та гнійних захворюваннях	2	Усне та письмове опитування	О1 с 106-108 Д1 с 175-179 Йод, скальпель, пеніцилін, антисептичні мазі https://cutt.ly/CHP1Kct .
22.	Оволодіння технікою дослідження загального стану пораненої тварини, зовнішнього дослідження рани, внутрішнього дослідження рани і хірургічні обробки та проведення тампонади рани і накладання кровоспинного джгута	2	Усне та письмове опитування	О1 с 134 Д1 с 212-213 Тварини, ножиці Купера ранові гачки. Гемостатичний пінцет, антисептичні засоби https://cutt.ly/CHP1Kct .
23.	Ознайомитись з загальними правилами перев'язування ран. Знімання пов'язки і механічна обробка ураженої ділянки. Застосування антисептичних речовин на рану. Дренування ран	2	Усне та письмове опитування	О1 с 134-136 Д1 с 213-216 Перев'язний матеріал, бинт, етакридину лактат, дренаж https://cutt.ly/CHP1Kct .
24.	Техніка операцій при пупкових і інтравагінальних грижах. Оволодіння технікою операції	2	Усне та письмове опитування	О1 с 172-173 Д1 с 269-273 Тварини, хірургічні

	при пупкових і інтравагінальних грижах у поросят і інших домашніх тварин			інструменти https://cutt.ly/CHP1Kct .
25.	Оперативне лікування при випаданні прямої кишки та відсутності анального проходу у тварин	2	Усне та письмове опитування	О1 с 173-174 Д1 с 273-274 Інструменти, шовний матеріал, тварини. https://cutt.ly/CHP1Kct .
26.	Дослідження тварин на хвороби кінцівок	2	Усне та письмове опитування	О1 с 183-184 Д1 283-285 Пробні щипці, перкусійні молотки https://cutt.ly/CHP1Kct .
27.	Техніка накладання іммобілізуючих пов'язок. Оволодіння технікою іммобілізуючих, шинних і гіпсових пов'язок при ураженнях пальця у ВРХ, коней та дрібних тварин	2	Усне та письмове опитування	О1 с 217-218 Д1 с 337-340 Бинт, гіпс, шина, Плакат «Переломи кісток» https://cutt.ly/CHP1Kct .
28.	Оволодіння технікою ампутації хвоста	2	Усне та письмове опитування	https://cutt.ly/CHP1Kct .
29.	Оволодіти технікою дослідження тварин при хворобах копит і ратиць та лікування пододерматитів, ратиць та лікування пододерматитів, флегмон вінчика, м'якуша копит та хвороб ратиць у ВРХ, овець, кіз і свиней	2	Усне та письмове опитування	О1 с 245-249 Д1 с 382-385 Пробні щипці, копитні щипці 5% спир. р-н. йоду 0,5% р-н. новокаїну https://cutt.ly/CHP1Kct .
30.	Оволодіння технікою розчищення нормальних і деформованих ратиць у ВРХ, овець, кіз і свиней в умовах тваринницької ферми	2	Усне та письмове опитування	О1 с 258-259 Д1 с 389-393 Мотузки, повали, щипці для обрізування ратиць, ножі. https://cutt.ly/CHP1Kct .
31.	Ознайомитись з інструментами для підковування та їх призначення. Відпрацювати порядок огляду коня, поводження з ним перед і під час підковування, набути навичок з розковування, розчищення копит і засвоїти	2	Усне та письмове опитування	О1 с 259-263 Д1 с 393-398 Тварини, обсічка, молоток, копитний ніж, рашпіль, копитні щипці, шипований ключ https://cutt.ly/CHP1Kct .
32.	Оволодіння техніко. Закапування та промивання ока, ін'єкцій, закладання мазі та припікання, застосування очних лікувальних плівок	2	Усне та письмове опитування	О1 с 278-280 Д1 с 415-417 Носогубні щипці, повіко тримачі, скляні палички, піпетки https://cutt.ly/CHP1Kct .
Разом за IV - семестр		24		

Разом	64		
-------	----	--	--

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
III - семестр			
1.	Роль ветеринарних вчених у розвитку хірургії ветеринарної медицини	2	O1 с 9-11 Д1 с 11-14 https://cutt.ly/CHP1Kct .
2.	Ускладнення при фіксації тварин і запобігання їм	2	O1 с 23-24 Д1 с 34-35 https://cutt.ly/CHP1Kct .
3.	Комплексне застосування асептики і антисептики	2	O1 с 14-14 Д1 с 18-19 https://cutt.ly/CHP1Kct .
4.	Підготовка тварин до операції. Утримання та годівля тварин після операції	1	O1 с 15-16 Д1 с 19-20 https://cutt.ly/CHP1Kct .
5.	Організація хірургічної роботи в господарствах промислового типу, фермерських та індивідуальних селянських, приватних і приватно-орендних господарствах	1	https://cutt.ly/CHP1Kct .
6.	Види знеболювання загальна анестезія або наркоз. Нейролептична анестезія та місцеве знеболювання	4	O1 с 28-29 Д1 с 51-52 https://cutt.ly/CHP1Kct .
7.	Наркоз коней, великої рогатої худоби, овець, кіз, свиней, собак котів і птахів	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
8.	Поняття про нейролептанестезію нейролепталеїгезію та міорелаксанти	2	O1 с 32-33 Д1 с 56-57 https://cutt.ly/CHP1Kct .
9.	Ускладнення при місцевому знеболюванні, запобігання їм та ускладнення	2	O1 с 37-38 Д1 с 62-63 https://cutt.ly/CHP1Kct .
10.	Види кровотеч і їх коротка характеристика	1	O1 с 46-50 Д1 с 80-89 https://cutt.ly/CHP1Kct .
11.	Інструменти та медикаменти для спинення кровотеч	1	O1 с 46-50 Д1 с 80-89 https://cutt.ly/CHP1Kct .
12.	Втрата крові, запобігання їй. Загальне поняття про переливання крові та її замінників Способи переливання крові	2	Д1 с 89-90 O1 с 47-48 https://cutt.ly/CHP1Kct .
13.	Кровопускання	2	O1 с 41-42 Д1 с 67-70 https://cutt.ly/CHP1Kct .
14.	Способи запобігання росту рогів у телят і обезрожування дорослої ВРХ	2	Д1 с 347-348 https://cutt.ly/CHP1Kct .
15.	Косинкові, пращеподібні і лігатурні пов'язки	2	O1 с 57-58 Д1 105-106 https://cutt.ly/CHP1Kct .
	За III - семестр	36	

IV - семестр			
16.	Роль мікро- і макроорганізмів у розвитку інфекції	4	О1 с 92-94 Д1 с 154-166 https://cutt.ly/CHP1Kct .
17.	Поняття про травму і травматизм. Види травматизму	2	О1 с 108-109 Д1 179-180 https://cutt.ly/CHP1Kct .
18.	Загальний вплив ушкоджень на організм тварини. Травматичний шок	2	О1 с 111-114 Д1 с 182-185 https://cutt.ly/CHP1Kct .
19.	Особливості перебігу лікування ран окремих органів і ділянок	2	О1 с 126-127 Д1 с 210-211 https://cutt.ly/CHP1Kct .
20.	Норицева хвороба	2	О1 с 140-141 Д1 с 232-233 https://cutt.ly/CHP1Kct .
21.	Клінічні ознаки злоякісних пухлин. Хіміотерапія пухлин	4	О1 с 144-145 Д1 с 236-238 https://cutt.ly/CHP1Kct .
22.	Лімфангоїти, лімфанодуліти		Д1 с 249-250 О1 с 154-155 https://cutt.ly/CHP1Kct .
23.	Неврити	2	О1 с 155-159 Д1 с 250-256 Плакат параліч. Сідничного і променевого нерва https://cutt.ly/CHP1Kct .
24.	Запалення загальної піхвової оболонки	1	О1 с 177-178 Д1 с 278-279 https://cutt.ly/CHP1Kct .
25.	Запалення та некроз культі сім'яного канатика	1	О1 с 178-179 Д1 с 279-280
26.	Загальні відомості про хвороби кінцівок та загальні відомості про них	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
27.	Розриви м'язів	2	https://cutt.ly/CHP1Kct .
28.	Загальні дані і особливості хвороб окремих сухожилків і сухожилкових піхв.	1	О1 с 191-196 Д1 294-302 Плакат двохсторонній розрив ахілового сухожилка https://cutt.ly/CHP1Kct .
29.	Особливості ушкодження окремих слизових сумок (потиличної холки, ліктя, прекарпальна, п'яця)	4	О1 с 196-200 Д1 302-308 Йод, парафін. Плакат прекарпальний бурсит. https://cutt.ly/CHP1Kct .
30.	Особливості клінічного перебігу і лікування суглобів	2	О1 с 206-209 https://cutt.ly/CHP1Kct .
31.	Особливості ушкодження сухожилків і слизових сумок у промислових комплексах	2	О1 с 211-212-213 Д1 с 327-330 https://cutt.ly/CHP1Kct .
32.	Основні принципи лікування захворювань	4	О1 с 219-227

	копит і ратиць.		Д1 с 340-347 https://cutt.ly/CHP1Kct .
33.	Основи профілактики при хірургічних хворобах копит.	2	О1 с 243-244 Д1 с 378-380 https://cutt.ly/CHP1Kct .
34.	Способи дослідження очей у тварин	2	О1 с 269-273 Д1 с 407-411 3% р-н. борної кислоти https://cutt.ly/CHP1Kct .
Разом за IV - семестр		49	
Разом		85	

5. ВИДИ ЗАНЯТЬ, МЕТОДИ І ФОРМИ НАВЧАННЯ

Методи навчання

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (лабораторна робота, практичні заняття).
- Самостійна робота (виконання завдань);
- Відеометод (мультимедійні, тощо);

Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття (лекції, практичні та лабораторні заняття), самостійна робота, практична підготовка, консультації, індивідуальні завдання, дистанційне навчання.

Освітні технології: традиційні, інтерактивні (використання мультимедійних технологій), інформаційно-комунікативні

6. КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу використовується така форма контролю і оцінювання знань та вмінь:

Поточний контроль:

1. Усне опитування.
2. Індивідуальне опитування.
3. Фронтальне опитування.
4. Письмове опитування.
5. Оцінювання доповідей.
6. Виконання лабораторних і практичних робіт

Проміжний контроль: контрольна робота, реферат, модулі.

Підсумковий контроль: іспит – 6 сем.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Шприци.
2. Скальпелі.
3. Ножиці.
4. Голкотримачі.
5. Шовк.
6. Нитки: лляні.

7. Бавовняні.
8. Капронові.
9. Лавсанові.
10. Кетгут.
11. Кінський волос.
12. Їдкий натрій.
13. Вуглекисла і двовуглекисла сода.
14. Рідина Каретникова.
15. Дистильована вода.
16. Спирт.
17. Розчин Люголя.
18. Спиртовий розчин йоду.
19. Гліцерин.
20. Сірка.
21. 3-5 % р-н формаліну.
22. Розчин фурациліну 1:5000.
23. 0,5 відсотковий р-н аміаку.
24. Емальована каструля.
25. Бікси.
26. Стерилізатор (простий).
27. Газова плитка.

Програмне забезпечення

1. Підручник
2. Довідник.
3. Завдання для тестового контролю знань студентів.
4. Журнал реєстрації інструктажу з техніки безпеки при проведенні лабораторних робіт на учбовій практиці.
5. Бланки історії хвороби.
6. Журнал реєстрації хворих тварин.
7. Інструкційні картки.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з освітнього компонента, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях - неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладення матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Борисевич Б.В., Борисевич В.Б., Петренко О.Ф. Загальна ветеринарно-медична хірургія. - Київ: Науковий світ, 2001
2. Борисевич В.Б., Поваженко І.О., Братюха С.І., Терее М.О., Сухонос В.П., Калиновський Г.М., Міщишин В.Т. Загальна ветеринарна хірургія. - Київ: Вища школа, 1992. -310с.
3. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Ветеринарна анестезіологія. - Біла Церква: БДАУ, 2000.
4. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Ветеринарна анестезіологія. - Біла Церква: БДАУ, 2000.
5. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рубленко В.М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. - Біла Церква: БДАУ, 2003.
6. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рубленко В.М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. - Біла Церква, 2006.
7. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Словник термінів ветеринарної хірургії: навч. посіб. - Біла Церква: БДАУ, 2008.
8. Литвиненко І.О., Литвиненко М.О. Хірургія ветеринарної медицини. Електронний підручник. – Науково-методичний центр ВФПО. – 2022.
9. Магда І.І., Власенко В.М., Вороній І.І. та ін. Оперативна хірургія тварин з основами топографічної анатомії і анестезіології. - Київ Вища школа, 1995.
10. Панько І.С., Власенко В.М., Рубленко М.В., Іздепський В.Й., Ільницький М.Г. Загальна ветеринарна хірургія. - Біла Церква, 1999.
11. Панько І.С., Власенко В.М., Гамота А.А. та ін. Спеціальна ветеринарна хірургія. - Біла Церква: БДАУ, 2003.
12. Панько І.С., Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Ільницький М.Г. та ін. Довідник з ветеринарної хірургії. - Біла Церква, 2001.
13. Панько І.С. Збірник ситуаційних завдань з ветеринарної хірургії: метод, посіб. - Біла Церква, 2002.
14. Петренко О.Ф., Борисевич В.Б., Міщишин В.Т., Примаєв М.І. Хірургія ветеринарної медицини. - Київ: Вища освіта, 2005.
15. Поваженко І.О., Братюха С.І. Спеціальна ветеринарна хірургія. - Київ: Вища школа, 1991.
16. Поваженко І.Е., Братюха С.І., Калиновський Г.Н. Частная ветеринарная хирургия. -Киев: Высшая школа, 1991.
17. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25.06.1992 р. № 2498- XII (із змінами і доповненнями).